

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 4140/22
7.4.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Татјане Лемајић, председника већа, Марије Бошковић и Слободана Керановића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ненад Глишић, адвокат из Смедерева, улица Омладинска бр. 2, против тужене Републике Србије, чији је заступник Државни правобранилац – Одељење у Пожаревцу, улица Јована Шербановића бр. 4, ради утврђења права коришћења, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Смедереву П 1977/19 од 13.09.2021. године, након одржане расправе пред другостепеним судом, закључене дана 07.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Смедереву П 1977/19 од 13.09.2021. године и жалба тужене **ОДБИЈА** као неоснована.

Образложење

Побијаном пресудом Основног суда у Смедереву П 1977/19 од 13.09.2021. године утврђено је да тужилац по основу одржаја има право коришћења на парцели к.п. бр. ..., њива у ливадама, од 17.19 ари, уписана у лист непокретности бр. ... КО ... у корист тужене Републике Србије, што је тужена дужна да призна и трпи да се тужилац у року од 15 дана од пријема пресуде у катастру непокретности упише као носилац права коришћења на предметној парцели.

Против наведене пресуде, жалбу је благовремено изјавила тужена, побијајући је због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Апелациони суд у Београду је испитао побијану пресуду, у границама законских овлашћења из члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11, са каснијим изменама и допунама), и оценио да је жалба тужене неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног

поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку на које другостепени суд пази по службеној дужности. Супротно жалбеним наводима тужене није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку јер је изрека побијане пресуде разумљива, не противречи сама себи нити датима разлoзима који су јасни и разумљиви.

Сагласно члану 383 став 4 Закона о парничном поступку у овом поступку је било нужно заказати главну расправу пред другостепеним судом, јер је првостепена пресуда већ једанпут била укинута, а чињенично стање у првостепеном поступку није потпуно утврђено.

На одржаној расправи у допуни доказног поступка, Апелациони суд у Београду поново је извео доказе који су изведени пред првостепеним судом, као и доказ поновним саслушањем тужиоца у својству парничне странке, па је, оценом изведених доказа, у складу са одредбом члана 8 Закона о парничном поступку, утврдио следеће чињенично стање.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном и другостепеном поступку, катастарска парцела ..., њива у ливадама, од 17.19 ари, уписана је у лист непокретности бр. ... КО ... као власништво тужене Републике Србије. Тужилац је решењем Основног суда у Смедереву О.бр. 2687/12 од 17.12.2012. године оглашен за законског наследника иза свог оца, пок. ББ. Према извештају РГЗ, Службе за катастар непокретности и из извода из земљишних књига, предметна парцела приликом оснивања земљишних књига на основу решења Дн 948/40 на основу Уговора о продаји и куповини од 03.10.1940. године укњижена је као право власништва на земљишту у корист ... из ..., а затим на основу решења Дн 798/61 од 05.05.1961. године на основу Одлуке НОО у Коларима од 05.03.1946. године бр. 431 и решења Окружног Београдског суда при Окр. НОО – за Округ београдски у Београду од 17.05.1946. године бр. 1998/46 укњижено је право власништва на предметној парцели у корист општенародне имовине. Према налазу и мишљењу вештака геодетске струке посед тужиоца се простире на парцелама... и ... КО ...

Према исказима сведока ВВ и ГГ, тужиочев отац је више деценија уназад држао предметну парцелу и живео у стамбеном објекту који је ту постојао, раније је на том месту постојала стара кућа, а након тога је тужилац срушио исту и на њеном месту сазидео нову кућу, у којој и данас живи.

Према исказу тужиоца, отац тужиоца је предметну парцелу купио пре 40-50 година од ДД, кога су звали ..., имао је папир о куповини парцеле са два потписана сведока и сматрао је да је ДД власник те парцеле. Отац тужиоца је саградио кућу на тој парцели док је тужилац био мали, живели су у тој кући али није подносио захтев за укњижбу. Отац тужиоца је преминуо 2012. године, а тужилац парцелу није пријавио као заоставштину иза покојног оца јер и није подносио предлог за покретање оставинског поступка, већ је исти покренут по службеној дужности, тужиоца нису питали шта чини заоставштину, већ су му рекли да има потраживање према РФ ПИО. Није знао да се предметна парцела води на Републику Србију а то је сазнао када је кренуо у поступак легализације, пре 6 година у односу на дан одржавања рочишта пред другостепеним судом, и тада је ангажовао адвоката и поднео тужбу.

Полазећи од напред наведеног, Апелациони суд у Београду је извршио анализу и оцену сваког доказа засебно и у међусобној вези све доказе заједно, с тим што приликом оцене доказа није био везан било каквим законским правилима, већ је одличивао по слободном уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно и свих доказа заједно, као и на основу резултата целокупног доказног поступка.

С тим у вези, оцена исказа тужиоца и саслушаних сведока ВВ и ГГ у погледу релевантне чињеница, тј. савесности државине тужиоца, односно његовог правног претходника, као фактичких корисника катастарске парцеле ... КО ..., подразумевала је анализу сваког исказа засебно, тако и у међусобној вези, а такође је цењена и њихова сагласност са другим изведеним доказима.

На основу такве анализе, оцењено је да се као истинитим може поклонити вера исказу тужиоца и сведока који су дати на јасан и уверљив начин о релевантним чињеницама и то када је правни претходник тужиоца стекао државину предметне катастарске парцеле, да ли су отац тужиоца односно тужилац у континуитету вршили фактичку власт на предметној парцели и да ли је тужилац односно његов отац оправдано веровао да је предметна парцела његова.

Одредбом члана 20 Закона о основама својинскоправних односа (“Службени лист СФРЈ”, бр.60/80 и 36/90, “Службени лист СРЈ” бр.29/96 и “Службени гласник РС”, бр.115/2005-др. закон), прописано је ставом првим да се право својине стиче по самом закону. на основу правног посла и наслеђивањем. Одредбом члана 28 став 4 истог закона прописано је да савестан држалац непокретне ствари на коју други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком 20 година. Чланом 72 истог закона, прописано је да је државина законита ако се заснива на пуноважном правном основу који је потребан за стицање права својине и ако није прибављена силом, преваром или злоупотребом поверења (став 1), а државина је савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова (став 2) и савесност државине се претпоставља (став 3).

Законом о изменама и допунама Закона о основама својинско-правних односа (“Службени лист СРЈ”, бр.29/96), брисана је одредба члана 29 наведеног закона, којом је било прописано да се на ствари у друштвеној својини, право својине не може стећи одржајем. Имајући у виду наведено, тек од ступања на снагу наведених законских измена, односно од 04.7.1996.године може се стећи право својине одржајем и на земљишту у друштвеној, односно касније државној својини и од тада теку рокови прописани чланом 28 наведеног закона, а сходно одредби члана 30 став 2 истог закона прописано је да у време потребно за одржај се урачунава и време који су претходници и садашњег држаоца држали ствар као савесни и законити држаоци, односно савесни држаоци.

Према цитираним одредбама закона, државина је савесна ако држалац не зна или не може да зна да ствар коју држи није његова. Квалитет савесности се процењује према субјективном уверењу држаоца да ли му је познато или према постојећим околностима могло бити познато да ствар коју држи није његова, односно да припада

неком другом. За појам савесности није довољна чињеница да је држалац у извињавајућој заблуди, односно у оправданој заблуди о праву чију садржину врши, него се захтева да није ни могао ни морао знати, односно да према објективним приликама и околностима посумња да није титулар права чију фактичку власт врши. Да би држалац био савестан потребно је да његово незнање да му право на државину не припада буде оправдано, а оно је оправдано ако је држалац приликом стицања државине поступао са дужном пажњом која се уобичајено захтева у конкретним околностима

Институт одржаја као установа приватног права може се применити и на право коришћења јер је одржај начин стицања права својине оригинарним путем на основу чињеница које Закон о основама својинско-правних односа прописује у одредби члана 28. Право коришћења које је уже право у односу на право својине може се стећи путем одржаја, на исти начин као и право својине, под условом да су за то испуњени законски услови тј. да савесни држалац фактички користи непокретну ствар у периоду који је законом одређен да би се стекло стварно право оригинарним путем на непокретности на коју други има право својине.

По закључку Апелационог суда, тужилац је стекао право коришћења на спорној непокретности по основу ванредног одржаја за који је прописан дужи рок државине односно 20 година из члана 28 став 4 Закона о основама својинско-правних односа, а имајући у виду да је од ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о основама својинско-правних односа 4.7.1996. године до подношења тужбе у овој правној ствари односно до 17.7.2017.године протекао законом прописани рок за стицање права коришћења по основу ванредног одржаја на предметној непокретности. Наиме, тужилац и његов правни претходник су били у мирној и несметаној државини спорне непокретности коју су фактички користили 40-50 година и оправдано су веровали да је предметна парцела њихова, а тужилац је био у оправдавајућој заблуди незнајући да предметну парцелу треба да пријави у оставинском поступку иза покојног оца, јер је исти покренут по службеној дужности, а не на предлог тужиоца.

Неосновани су жалбени наводи тужене да изведеним доказима тужилац није пружио доказе да је одржајем стекао право коришћења на предметној парцели, те да првостепени суд није на поуздан начин утврдио одлучне чињенице у смислу члана 28 Закона о основама својинско-правних односа у погледу законите и савесне државине тужиоца. Наиме, савесност државине се претпоставља, па онај ко тврди другачије мора то и да докаже, а по ставу Апелационог суда тужена осим неоснованог указивања да није на јасан и поуздан начин утврђено да на предметној катастарској парцели постоји изграђен објекат, није навела друге околности које би у конкретном случају довеле у сумњу законску претпоставку о савесности тужиоца и његовог правног претходника, као држалаца, у ситуацији када тужилац и његов правни претходник нису током свих ових година на било који начин узнемиравани од стране тужене Републике Србије, а тужилац и његов правни претходник су оправдано веровали да је предметна непокретност постала њихова куповином од, према њиховом уверењу, власника ... званог "...". Институт одржаја се заснива на идеји невршења права својине од стране власника због чега је одржај установа у општем интересу, јер се претварањем фактичког стања у правно остварује друштвена потреба за извесношћу у правним односима.

Неосновано се жалбеним наводима тужене указује да извештај геодетске организације ГА “Геолевел” из Смедерева, не може бити основ за утврђење стања на катастарској парцели ... и да на предметној катастарској парцели постоји изграђен објекат, с обзиром, да како то правилно закључује и првостепени суд, из наведене идентификације наведене Геодетске агенције са скицом идентификације несумњиво произлази да се посед тужиоца простире на катастарским парцелама ... и ... КО ... Наиме, тужени се током целог поступка пасивно држао и након достављања датог налаза и мишљења није истакао примедбе на исти нити се уопште изјаснио, већ примедбе истиче тек у жалби за шта је преклудирани.

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе тужене, али их посебно не образлаже, налазећи да нису од утицаја на доношење другачије одлуке на основу овлашћења из члана 396 став 1 и 2 Закона о парничном поступку.

Са наведених разлога, донета је одлука као у изреци ове пресуде применом одредбе члана 390 у вези члана 387 став 1 тачка 2 Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Татјана Лемајић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писрнице
Јасмина Ђокић**